

MY NAME IS GORAN STEFANOVSKI

ДРАМСКИ ТЕАТАР СКОПЈЕ
(СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА)

НЕДЕЉА, 29. МАЈ

MY NAME IS GORAN STEFANOVSKI

DRAMA THEATRE SKOPJE
(THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA)

SUNDAY, 29TH MAY

Редитељ: БРАНИСЛАВ МИЋУНОВИЋ	Direction: BRANISLAV MIĆUNOVIĆ
Ауторска адаптација: БРАНИСЛАВА ИЛИЋ	Authorial adaptation: BRANISLAVA ILIĆ
Сценограф: АЛЕКСАНДАР ДЕНИЋ	Set design: ALEKSANDAR DENIĆ
Костимографкиња: РОЗА ТРАЈЧЕСКА РИСТОВСКА	Costume design: ROZA TRAJČESKA RISTOVSKA
Ауторска музика: ВЛАТКО СТЕФАНОВСКИ	Original music: VLATKO STEFANOVSKI
Музички сарадник: ДАВОР ЈОРДАНОВСКИ	Music assistant: DAVOR JORDANOVSKI
Асистент редитеља: КРИСТИЈАН АТАНАСОВ	Assistant director: KRISTIЈАН ATANASOV

Улоге Cast

МЕТО ЈОВАНОВСКИ	МЕТО JOVANOVSКИ
СТЕФАН ВУЈИСИЋ	STEFAN VUJISIĆ
БИЉАНА ДРАГИЋЕВИЋ ПРОЈКОВСКА	BILJANA DRAGIĆEVIĆ PROJKOVSKA
ЈЕЛЕНА ЖУГИЋ	JELENA ŽUGIĆ
ИГОР АНГЕЛОВ	IGOR ANGELOV
ДРАГАН СПАСОВ ДАЦ	DRAGAN SPASOV DAC
СОФИЈА КУНОВСКА	SOFIЈA KUNOVSKA
СОЊА СТАМБОЛЦИОСКА	SONЈA STAMBOLDŽIOSKA
ЗЛАТКО МИТРЕСКИ	ZLATKO MITRESKI
ДАМЈАН ЦВЕТАНОВСКИ	DAMЈAN CVETANOVSKI
АНА ДИМИТРОВА	ANA DIMITROVA
САША ДИМИТРИЈЕВСКА	SAŠA DIMITRIJEVSKA

Фото: ФИЛИП КОНДОВСКИ Photo: FILIP KONDOVSKI

Представа траје 1 сат и 20 минута The play is 1 hour and 20 minutes long

РЕЧ ДРАМАТУРШКИЊЕ

Горан Стефановски је добио награду за животно дело на 54. Стеријином позорју. У интервјуу који је тим поводом са њим за часопис *Сцена* урадила Снежана Милетић, Стефановски, између осталог, каже: „Идентитет није зацртан, већ се осваја из дана у дан. Као и слобода.“

Ова мисао је била моје полазиште при избору драма и сцена које ту потрагу самог аутора, али и генерално људи на овом простору, чине видљивом. Тако је настала ауторска адаптација *My name is Goran Stefanovski...* кроз монтажу сцена из седам Горанових драма (*Црна ружа*, *Лонџи џеј*, *Сарајево*, *Казабалкан*, *Хошел Европа*, *Euroalien*, *Огисеј*). Изабране драме написане су у периоду од 1987. до 2012. у једном турбулентном историјском периоду на простору Балкана и Европе, у којем је, посебно на овом некад заједничком, југословенском простору, преиспитивање идентитета и слободе био императив. Други разлог је моја одлука да изаберам драме које нису изведене у Драмском театру. Неизмерно сам захвална породици Стефановски, која је имала поверења и разумевања за овај мој драматуршки потхват; редитељу Браниславу Мићуновићу, на чији позив сам и ушла у ову причу и чији је захтев био да радимо компилацију сцена из неколико драма; и Драмском театру, на стрпљењу и подршци да једна овако сложена драмска структура добије прилику да буде и сценски заокружена.

Задато тематско пропитивање односа идентитета и дома, захваљујући редитељском концепту и препознатљивом естетском рукопису редитеља Мићуновића, у сценском смислу постаје потрага за идентитетом појединца разапетог између жеље за остварењем личне слободе и потребом за простором сигурности. Представа *My name is Goran Stefanovski...* поставља питање релевантности и актуелности ове свевременске дилеме човека, у свету у коме је све на продају и у времену у коме су интерес и моћ значајније друштвене категорије од права на слободу и сигурност појединца.

Претходне године, посебно овај период пандемије, отвориле су многа питања на која би Горан, да је жив, сигурно одговорио и лично, заузимањем става и неком новом драмом. Ова представа не може да надокнади одсуство једног од најзначајнијих драмских писаца и

драматурга с овог нашег простора, али може да укаже на то да све што нам се догодило и што данас живимо у његовом опусу је већ записано.

Никада нисам радила представу која у себи носи оволики емотивни набој поштовања, љубави и бриге према једном човеку и његовом раду. Његово присуство у Драмском театру, у сећањима и причама глумца који су играли у његовим представама толико је да готово могу да га чујем с великог портрета у холу Драмског театра, како нам, поигравајући се сопственом смрћу, шеретски (не без извесне дозе ироније) каже: „Извесна доза одсуства је врло важна за присуство.“

Бранислава Илић

РЕДИТЕЉ

Представа *My name is Goran Stefanovski* настала је на мојој посвећености Горановом дјелу и сећању на наше пријатељство. Она је моја исповјед пријатељу, мој сценски одговор на његове драмске теме. Моја посвета његовом опусу који сам желио, кроз неколико његових драма, да представим савременој позоришној јавности и још једанпут подсјетим да су његове катарзичне теме све актуелније. Драматично актуелније.

Чистећи простор представе од натруха илустрација и потребом да се не загубе његове ријечи о нашим националним, индивидуалним и укупним страдањима, желио сам да гледаоци са представе понесу дубоке емоције и задрже их у дугом памћењу.

Мјесто Горановог и мог сусрета је предодређено – Драмски театар Скопље.

Хвала Драмском и Катерини Коцевској на позиву и повјерењу. Ово је, осим Горану, мој омаж и слави Драмског театра.

Искрено сам захвалан Бранислави, Александру, Влатку и Рози, глумцима и техници ове представе, што су подржали моју намјеру да у представи Горанове ријечи изговоримо публици блиско, непосредно и директно.

БРАНИСЛАВ МИЋУНОВИЋ (Подгорица, 1952)

Позоришни редитељ, дугогодишњи професор глуме на Факултету драмских уметности у Београду и на Факултету драмских уметности на Цетињу.

Редовни је члан Европске академије наука и уметности у Салцбургу, Европске академије наука, уметности и књижевности у Паризу и Академије Балканика Европеана. Почасни је члан Интернационалне Академије „Михаи Еминеску“ (Румунија) и Удружења науке, културе и уметности Републике Молдавије.

Додељене су му титуле почасног доктора Румунског универзитета „Константин Бранкуси“, Молдавског универзитета европских студија и Академије наука високог образовања Украјине, Украјински институт за науку и историју културе.

Почасни је председник Међународне позоришне мреже НЕТА и председник Савета фестивала Глумац Европе. Члан је Одбора за драмску уметност Црногорске академије наука и уметности.

Био је председник Националног савјета за културу Црне Горе и Националне комисије за Унеско, Сената Дукљанске академије наука и уметности. Био је уметнички директор Фестивала Барски љетопис и оснивач позоришне колоније Барски љетопис.

Углавном је режирао дела савремених аутора: Александра Поповића, Велимира Лукића, Љубомира Симовића, Вељка Радовића, Јордана Плевнеша, Горана Стефановског, Ива Брешана, Гордана Михаића, Борислава Пекића, Мирка Ковача, али и светских класика Његоша, Ибзена, Чехова... у Црногорском народном позоришту Подгорица, Југословенском драмском позоришту Београд, Српском народном позоришту Нови Сад, Хрватском народном казалишту Ријека, Народном позоришту Тузла, Народном позоришту Ниш, Звездара театру Београд, на Фестивалу Барски љетопис, Студентском културном центру у Београду...

Његове представе уврштене су у селекције југословенских и међународних фестивала – Фестивал МЕСС Сарајево, Ех Ронто Љубљана, Стеријино позорје Нови Сад; Фестивал фестивала Земун, Сусрети „Јоаким Вујић“, Дани комедије Јагодина, Град театар Будва, Охридско лето, Фестивал

без превода Ужице, Гавелине вечери Загреб, Сарајевска зима, Фестивал малих сцена Струмица, Барски љетопис, Фестивал Iberoamericano del Teatro Борога, International Istanbul Theater Festival; International Festival Balkan Theater Space, St. Petersburg...

Године 1997. изабран је за директора обновљеног Црногорског народног позоришта. Његовом режијом Његошевог *Горској вијенаца*, 25. маја исте године, отворена је нова зграда Црногорског народног позоришта.

Награђен је најзначајнијим професионалним и друштвеним признањима: Стеријина награда за режију, Гран-при за режију на Фестивалу фестивала, Награда за режију „Јоаким Вујић“ (1983, 1993), Награда за режију „Јован Путник“, Велика награда Црногорског народног позоришта, Награда за допринос позоришној култури у Црној Гори „Вељко Мандић“, Награда Међународне академије „Михаи Еминеску“ за област позоришног стваралаштва.

Председник Републике Хрватске Стјепан Месић 2010. уручио му је Орден Данице хрватске са ликом Марка Марулића, за посебна достигнућа у култури. Београдски универзитет, Новосадски универзитет и Привредна комора Србије доделили су му Повељу „Капетан Миша Анастасијевић“ за прекограничну сарадњу и пружену руку пријатељства.

Бранислав Мићуновић биран је за министра културе Црне Горе у три мандата 2008, 2010. и 2012.

ГОРАН СТЕФАНОВСКИ НА СТЕРИЈИНОМ ПОЗОРЈУ

На Стеријином позорју учествовало је девет представа рађених по текстовима Горана Стефановског: *Јане Загројаз* (ДТ Скопље, 1975), *Дивље месо* (ДТ Скопље, 1980), *Лет у месџу* (Дом младих „25. мај“ Скопље, 1982), *Дуило дно* (ДТ Скопље, 1984), *Тешовиране душе* (Звездара театар Београд, 1986), *Црна руја* (МНТ Скопље, 1988), *Тешовиране душе* (Московско драмско позориште на Малој Брони, ван конкуренције 1988), *Кула вавилонска* (ДТ Скопље, 1990) и *Одисеј* (група продуцената, програм Кругови 2013).

Стефановски је добитник три Стеријине награде: за драмски текст (*Дивље месо*, 1980), ванредне за драмски текст (*Црна руја*, 1988), те Награде за нарочите заслуге на унапређењу домаће позоришне уметности и културе (2005).

КРИТИКА

Посматрано из угла неких од исповедних изјава Горана Стефановског, један од кључних токова његове животне и интелектуалне авантуре била је потрага за идентитетом. Или тачније: он је властиту животну авантуру одмеравао својом спремношћу да се непрестано суочава са изазовима формирања различитих идентитета. У адаптацији насталој од одабраних фрагмената из седам Горанових драма, Бранислава Илић ће ову потрагу Стефановског, као и његову перманентну запитаност над животом који нам нуди могућности да градимо и редифинишемо властите идентитете, транспоновати у нову авантуру. Литерарни предлог који је понудила као материјал за представу није пуки пачворк, а још мање је основа за пригодни сценски омаж једном од највећих драмских писаца Македоније и ових простора. Пратећи хронолошку нит која датумима настанка повезује драме *Црна руја*, *Лоні њлеј*, *Сарајево*, *Казабалкан*, *Хошел Европа*, *Euroalien* и *Одисеј*, Илићева заправо прецизно детектује драмске пунктове кроз које је пролазила пишчева анализа феномена дефинисања идентитета. Испоставиће се да се ове тачке не тичу само интимног света писца, него да, још шире, детектују и фазе процеса формирања националних, друштвених, па и идеолошких идентитета читавог колективитета. Отуда нас у овом специфичном драмском колажу ауторка промишљеним избором сцена из драма македонског писца води од интимних светова његових литерарних јунака, кроз просторе драматичних историјских, друштвених и политичких ломова у којима се огледа преиспитивање друштвеног и националног идентитета,

па све до резигнираног закључка Горановог Одисеја који се, након силних авантура и лутања, враћа кући и каже: „Дом је тамо где боли“.

Неупитно је да је овај укусом горчине оивичени круг самопреиспитивања и болне потраге за различитим идентитетима записан у драмском опусу Стефановског, но начин на који је Илићева осветлила ову тему, поступак комбиновања фрагмената укомпонованих у нову целину која превазилази пуку монтажу, као и карактер њене драмске партитуре, несумњиво указују на креативност ауторкиног драмског рукописа који елементима постдрамског литерарног проседеа отвара просторе за провокативну сценску игру.

Ваља имати на уму и да су драме из којих су бирани фрагменти настајале у различитим периодима, да не припадају истој фази стваралаштва Стефановског те да се, упркос пишчевом јединственом списатељском печату, међусобно разликују. Отуда сваки од изабраних фрагмената подразумева другачији наратив и нове драмске ликове, што представља посебан изазов за редитељска решења.

Једна од карактеристика редитељског поступка који је применио Бранислав Мићуновић постављајући на сцену комад *My name is Goran Stefanovski* произилази управо из форме понуђеног драмског материјала. С нескривеним поштовањем према писцу, Мићуновић сваком сегменту овако конципиране драмске приче приступа на одговарајући начин; у различитим причама он тачно детектује оно што ће их најефектније повезати, прецизно одређује упоришне тачке за конкретне поступке и транспонује их у узбудљиву сценску игру. Притом, свака слика ће бити

заснована на другачијем сензибилитету и подразумеваће другачије захтеве који се постављају пред глумачку екипу, али ће у исти мах градити целину. Наиме, редитељ води рачуна да фрагментарност не наруши јединство сценске редње и да ликови сачувају аутентичност. Из таквог прецизно одређеног редитељског става, а благодаречи и огромном Мићуновићевом искуству, настала је одлична представа у којој волуминозни карактер драмског предлошка бива fino разграђен и преточен у ефектне сценске слике, а линија радње се, уркос сложеној структури, природно прелива из једне сцене у наредну. На тај начин је процес изградње властитих идентитета једног писца, у адаптацији Браниславе Илић трансформисан у испитивање драмских образаца и модела, да би у Мићуновићевој представи добио облике смелог редитељског истраживања моћи театарске игре.

Глумачки ансамбл Драмског театра одлично је реализовао редитељеве задатке, успевајући да затоми прејакe емоције, али и да их, када је потребно, децентно пласира. Глумачка средства и поступци бирани су пажљиво и одмерено, а резултат је уједначена игра.

Сценографија Александра Денића превазишла је оквире функционалног, стварајући просторе за слободна редитељска маштања, а музика Влатка Стефановског тачно је акценговала и атмосферу драмске приче и емоционална стања драмских ликова.

Драмски театар с разлогом сматра Стефановског својим писцем јер је велики број његових драма прва извођења имао баш на овој скопској сцени. Сада су се, овим избором фрагмената, на репертоару овог

позоришта на изванредан начин нашли и комади који до сада овде нису играни. Македонски театар је овом премијером добио одличну представу коју ће ускоро имати прилику да види и публика Стеријиног позорја у селекцији Кругови.

Александар Милосављевић
(РТС, Радио Београд 2. програм, 11. април 2022)

THE DRAMATURGE

Goran Stefanovski received a lifetime award at the 54th Sterijino Pozorje Festival. In an interview after that award he gave to Snežana Miletić from *Scena*, Theatre Arts Review, he says, among other things: "The identity is not set, but it is conquered day after day. Just like freedom."

This was my starting point in choosing the plays and scenes that make this search of the author himself – but also the people in this area in general – visible. This is how I created the authorial adaptation titled *My Name is Goran Stefanovski* using the montage of scenes from seven of Goran's plays (*The Black Hole*, *Long Play*, *Sarajevo*, *Casabalkan*, *Hotel Europa*, *Euralien*, and *Odysseus*). Selected plays were written from 1987 to 2012, during a turbulent historical period in the Balkans and Europe, in which, especially in the Yugoslav space that was once unified, the re-examination of identity and freedom was imperative. Another reason is my decision to choose plays that have not been performed at the Drama Theater Skopje. I am immensely grateful to the Stefanovski family, who had confidence and understanding for this dramaturgical endeavor of

mine; to the director Branislav Mićunović, who invited me to enter this story and who asked for a compilation of scenes from several plays; and to the Drama Theater Skopje, for their patience and support so that such a complex dramatic structure gets the opportunity to be performed on the stage.

The set thematic reexamination of the relationship between identity and home – due to the director's concept and the recognizable aesthetic handwriting of director Mićunović – becomes a search for the identity of an individual torn between the desire to achieve personal freedom and the need for security. The play *My Name is Goran Stefanovski* raises the question of the relevance and actuality of this timeless dilemma of men, in a world where everything is on sale and in a time when the interest and power are more important social categories than the right of an individual to feel free and safe.

Last year, especially during this period of the pandemic, opened many questions that Goran, if he were alive, would surely answer himself, by taking a stand and writing a new drama. This play cannot compensate for the absence of one of the most important playwrights and dramaturges of this region, but it can indicate that everything that is happening to us and everything we live in today has already become a part of his work.

Branislava Ilić

DIRECTOR

Branislav Mićunović (Podgorica, 1952)

Theatre director, longtime professor of acting at the Faculty of Dramatic Arts in Belgrade and the Faculty of Dramatic Arts in Cetinje.

He is the honorary president of the International Theater Network NETA, an honorary member of the International Academy Mihai Eminescu, and a member of the Senate of the capital Cetinje.

He was the president of the National Board for Culture and the National Committee for UNESCO, the Senate of the Duklja Academy of Sciences and Arts. He was the art director of the Bar Chronicle Art Colony.

During his career, Mićunović mainly directed works by contemporary authors: Aleksandar Popović, Velimir Lukić, Ljubomir Simović, Veljko

Radović, Jordan Plevneš, Goran Stefanovski, Ivo Brešan, Gordan Mihić, Borislav Pekić, Mirko Kovač, and others, at the Yugoslav Drama Theater, Belgrade Drama Theater, theater, Serbian National Theater in Novi Sad, Croatian National Theater "Ivan Zajc" in Rijeka, National Theater in Tuzla, National Theater in Nis, Zvezdara Theater in Belgrade, the Bar Chronicle Festival, Student Cultural Center in Belgrade.

His plays were included in the selections of Yugoslav and international festivals (MESS Festival – Sarajevo, Ex Ponto – Ljubljana, Sterijino Pozorje, Gavella Evenings – Zagreb, Ohrid Summer Festival, Festival Festival - Zemun, Meetings Joakim Vujic, Comedy Days Festival, Budva City Theater, Bar Chronicle Festival, Bogota Iberoamericano del Teatro Festival, Istan International Theater Festival Bul, International Theater Festival Balkan Theater Space in St. Petersburg.

In 1997, he was elected director of the renovated Montenegrin National Theater. His production of Njegoš's *Mountain Wreath* opened the new building of the Montenegrin National Theater on May 25, 1997.

He was awarded the most important professional and social recognition, such as the award for directing "Joakim Vujic", the award for directing "Jovan Putnik", the Grand Prix for directing the Festival, the Sterija Award for directing, the Grand Prize of the Montenegrin National Theater and for his contribution to theatrical culture in Montenegro "Veljko Mandić", and the "Mihai Eminescu" International Academy award for theatrical work.

In February 2010, the President of the Republic of Croatia, Stjepan Mesić, presented him with the Order of the Croatian Danica, with the figure of Marko Marulić, for special achievements in culture. The Belgrade University, the Novi Sad University, and the Chamber of Commerce and Industry of Serbia awarded him the “Captain Miša Atanisijević” Charter for cross-border cooperation and the extended hand of friendship.

Branislav Mićunović was elected Minister of Culture of Montenegro for three terms in 2008, 2010, and 2012.

REVIEWS

Viewed from the angle of some of Goran Stefanovski's confessional statements, one of the key currents of his life and intellectual adventure was the search for identity. Or more precisely: he measured his life adventure with his readiness to constantly face the challenges of forming different identities. In the adaptation created from selected fragments from seven of Goran's plays, Branislava Ilić transposes this search for Stefanovski – as well as his permanent questioning of life that offers us opportunities to build and redefine our identities – into a new adventure.

(...) One of the characteristics of the directorial procedure applied by Branislav Mićunović, staging the play *My Name is Goran Stefanovski*, derives precisely from the form of the dramatic material. With undisguised respect for the playwright, Mićunović approaches each segment of this

dramatic story appropriately; in various sections, he accurately detects what will connect them most effectively, precisely determines the fulcrums for specific actions, and turns them into an exciting stage play. At the same time, each image is based on a different sensibility and implies different requirements that are set before the cast but also builds something more than that. Namely, the director makes sure that the fragmentary nature does not disturb the unity of the stage order and that the characters preserve their authenticity. From such a precisely determined directorial attitude – and thanks to Mićunović's vast experience – an excellent play is created in which the voluminous character of the dramatic template is finely decomposed and transformed into effective stage images, and the line of action naturally flows from one section to the next, despite their complex nature. In that way, the process of building various identities of a playwright, in the adaptation of Branislava Ilić, is transformed into an examination of dramatic patterns and models, so that in Mićunović's play it received a form of a bold directorial research of the power of the theatrical play.

The acting ensemble of the Drama Theater Skopje realized the director's requirements very well, managing to suppress emotions that might be too strong, but also to perform them subtly, when necessary. The acting means and actions were chosen carefully and measuredly, and the result is a uniform performance.

Aleksandar Milosavljević
(Radio Television Serbia, Radio Belgrade 2, 11th April 2022)

